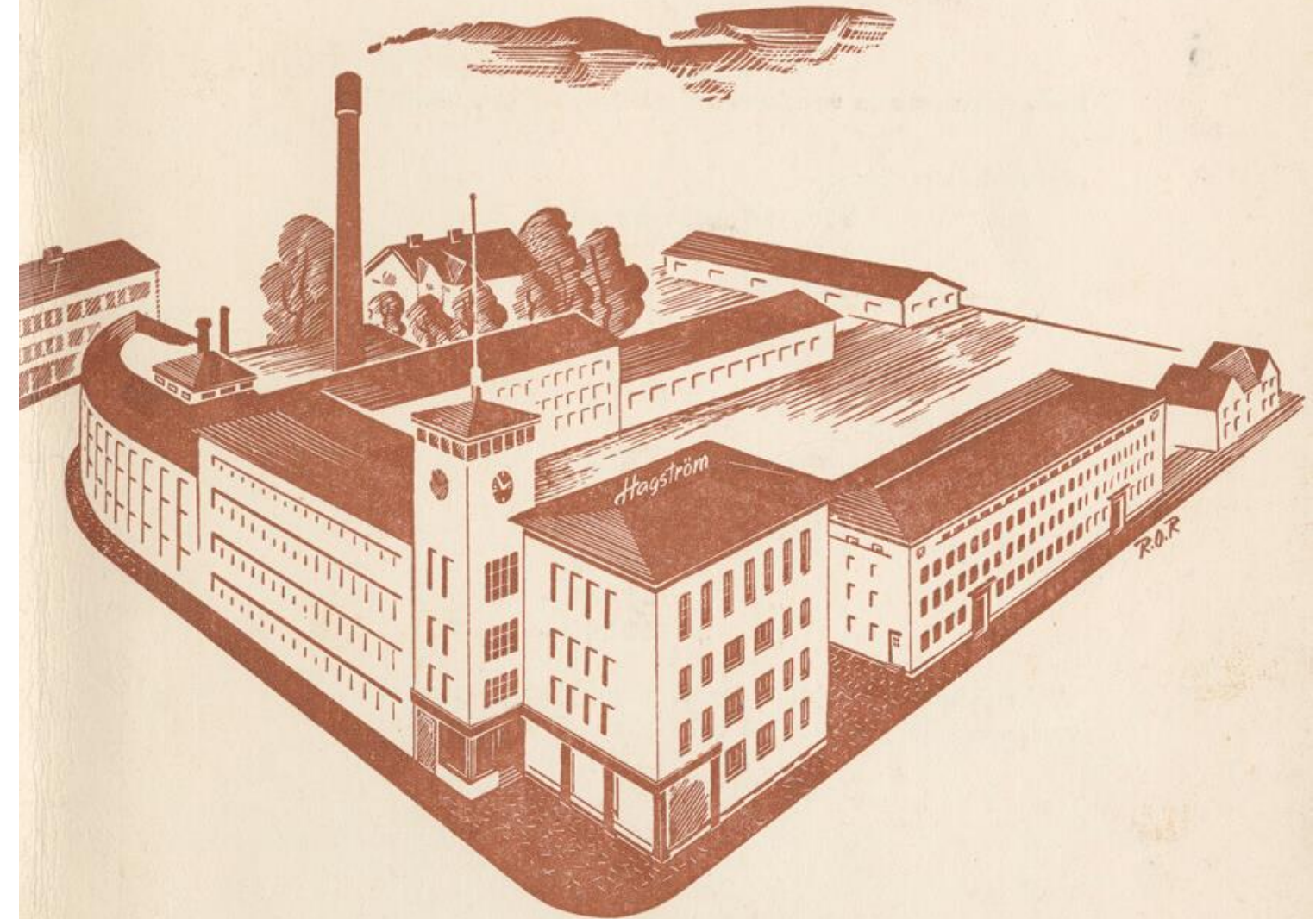

YRITTÄJÄT:

NAHKA- JA
TEKSTIILITEOLLISUUS

HAGSTRÖMIN
NAHKATEHDAS

HINNASTO

1. 9. 1965

Tehtaan nettohinnat liikevaihtoveroineen

OY HAGSTRÖMIN NAHKATEHDAS
KOKKOLA

KOKKOLAN NAHKATEOLLISUUS

“

NE MIEHET, JOTKA ENSIMMÄISINÄ
OVAT ALOITTANEET NAHKAKAUPAN,
OVAT LUONEET SELLAISET PERINTEET
KOKKOLALAISELLE NAHKA-ALAN
YRITTELIÄISYYDELLE, ETTÄ HEILLE
TÄNÄKIN PÄIVÄNÄ ON KOHDISTETTAVA
ERIKOINEN KUNNIAMAININTA.
MITÄ OLISI KAUPUNKIMME ILMAN NAHKA?
VARMAANKIN PIENI
PUUTALOJEN KYLÄ, JOSSA KAUPUNKI
LEPÄISI HILJAISELOSSAAN.

”

F.K:nen,
”Kokkolalaiset yksityisrittäjinä”, Kokkola
20.3.1947.

Nahankäsittelyllä ja nahkakaupalla on pitkät perinteet Kokkolan seudulla. Alue tunnettiin nahkatuotteistaan jo Kustaa Vaasan aikaan. Toiminta oli talonpoikaislähtöistä ja se nousi pitkälti maatalojen nahkuriverstaista, joissa taidot usein siirrettiin sukupolvelta toiselle. Jo 1500-luvun lopulla ammatti näkyi talonpoikaistausten karvareiden sukunimissä kuten "Barkare" ja "Skinnare".

Tiloilla olikin tavallista valmistaa nahkatuotteita omiin tarpeisiin maataloustöiden lomassa. 1600- ja 1700-luvuilla niin luvallinen kuin luvatonkin nahanjalostus toimi talonpojille lisäansiona. Oppia haettiin usein ansioituneilta, Kokkolassa asuvilta mestareilta. Ansioituneet nahkakäsityöläiset nimittäin asuivat ammattikuntamääräysten mukaisesti kaupungeissa.

Tilanne kuitenkin muuttui, kun 1800–1900-lukujen taitteessa Kokkolan maaseudulle nousi useita, yritysmäisesti toimivia nahkurinverstaita. Yritteliäiden talonpoikien keskuudessa siirryttiin siten kotitarvetuotannosta laajempaan kaupankäyntiin. Vilkkaan nahkakaupan aiheuttama raaka-aineen hupeneminen ajoikin karvareita etäämmälle nahanostomatkoille. Tämä synnytti uuden ammattikunnan, kiertävät nahkakauppiaat. Alueella toimikin Pohjoismaiden suurin vuotien ja turkisten vientiliike Vuota- ja Nahkakomppania, joka perustettiin 1911.

1900-luvun alkuvuosikymmeninä Kokkolan elinkeinoelämää rikastivat lukuisat uudet nahan jalostukseen ja tehdasmaiseen tuotantoon keskittyneet yritykset. Lisäksi moni kotiompelija valmisti sivutoimisesti nahkatuotteita kotonaan. Paikallisen nahkateollisuuden tuotantoon lukeutuivat kengät, vaatteet ja turkiset, mutta erityisesti käsinetuotanto oli vilkasta Kokkolassa. Vuonna 1950 Kokkolassa ommeltiin noin miljoona käsineparia.

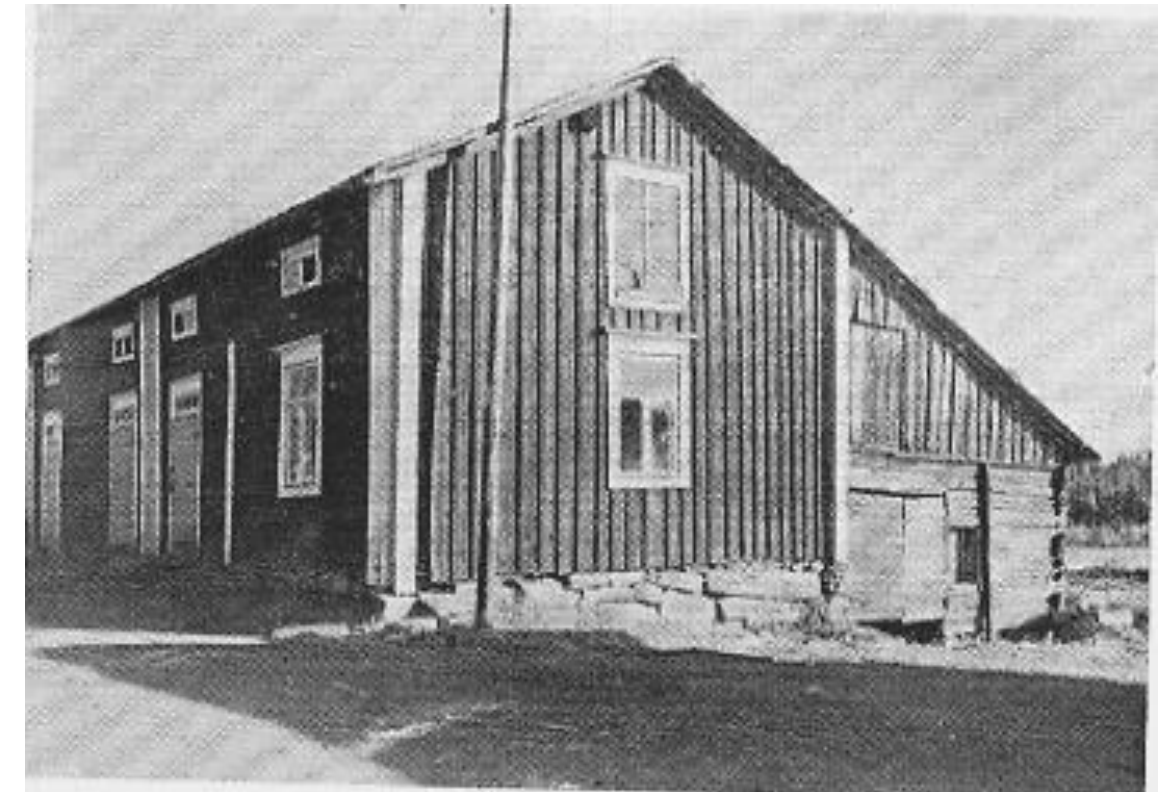
Hagströmin nahkatehtaan valmistama käsine. K.H. Renlundin museo.

Paikallisina yrityksinä mainittakoon muun muassa Kokkolan krominahkatehdas, Veljekset Brandt, Kokkolan Käsinetehdas Oy ja Haka-Käsine. Aikalaisarvion mukaan neljäsosa kokkolalaisista sai elantonsa nahkateollisuudesta. Suurin yksittäinen työllistäjä sekä kokkolalaisen nahkateollisuuden johtotähti oli Oy Hagströmin Nahkatehdas.

HAGSTRÖMIN NAHKATEHDAS – ROHKEIDEN AMMATTILAISTEN TYYSSIJA

Talonpoikaisesta nahkuriperinnöstä versosi myös Anders Leander Hagströmin (1876-1962) vuonna 1896 perustama nahkatehdas. Anders Leander syntyi hassislaisen talonpojan ja karvarin, Leander Eriksson Hassisen perheeseen. Ennen nahkatehdasta ehti kekseliäs, 16-vuotias nuorukainen perustaa ystävänsä kera pärehöylämön ja sahan kotipuronsa varteen. Myös nahkatehdas Yli-Korpilahden kylässä sai alkunsa pienimuotoisena ja käsityöläismäisenä rukkas-, lapikas- ja varsinahan valmistuksena.

Hagströmin vanhin verstaas 1896.

Hagströmin verstaas Hakalahdessa 1903.

Toiminnan kasvaessa verstaas siirtyi 1903 uusiin tiloihin kaupungin kupeeseen. Toiminimen työrukkasia myytiin pian ympäri maata, jopa Viipurissa ja Pietarissa asti. 1914 yrityksen toiminta muuttui osakeyhtiömuotoiseksi.

Vuonna 1929 tehtiin mittava laajennus, jolloin Hakalahden- ja Pitkäsillankadun kulmaan rakennettiin suuri tehdasrakennus. Lisäpinta-alaa tuli noin 1000 m².

Tehdasta laajennettiin vielä 1930- ja 1940-luvuilla. Vuonna 1936 tehtaassa työskenteli jo noin 250 henkilöä.

Hagströmin nahkatehtaasta muotoutui yksi kaupungin mittavimmista työnantajista, jossa suurimmillaan, 1950-luvulla, työskenteli jopa 600 ihmistä.

Suuren toimijan oli oltava rohkea kokeiluissaan ja mielenliikkeissään aina askeleen edellä muita. ”Laboratoriosta on tullut se aivo-kammio, missä tärkeä raakatavarain ja kemiallisten ainesten erittely tapahtuu” kuvaillaan Hagströmin toimintaa esittelevässä kirjassessa 1936. Hagströmin nahkatehdas ottikin käyttöön ensimmäisenä Suomessa kromisuoiloilla parkitseminen vuonna 1910. Myös uusia värimalleja luotiin uutterasti. Nahkatehtaan tuotteet tunnettiin laadukkuudestaan ja nahankäsittelyn salat pyrittiin pitämään omana tietona.

“

VAROTTIIN UUDELLE TYÖNTEKIJÄLLE
KERTOMASTA VALMISTUSAINEIDEN KOOSTUMUSTA.
ENSIN OLI VARMISTETTAVA,
ETTÄ TYÖNTEKIJÄ AIKUI TODELLA
JÄÄDÄ TEHTAASEEN.
NIITÄ, JOTKA OLIVAT OPPINEET ESIM.
KROMIKYPSENNYKSEN, EI HALUTTU PÄÄSTÄÄ
TÖIHIN MUIHIN NAHKATEHTAISIIN.
ETENKIN VANHEMMAT TYÖNTEKIJÄT HALUTTIIN
PITÄÄ OMASSA TEHTAASSA.
NAHKATEHTAASEEN EI HEVIN PÄÄSSYT
TUTUSTUMAAN, ULKOMAALAISTEN
KOHDALLA SAATETTIIN TEHDÄ
POIKKEUS, MUTTA JOS TULIJA TIEDETTIIN
LÄHISEUDUN NAHKURIKSI,
OLI HÄNELTÄ PÄÄSY KIELLETTY.

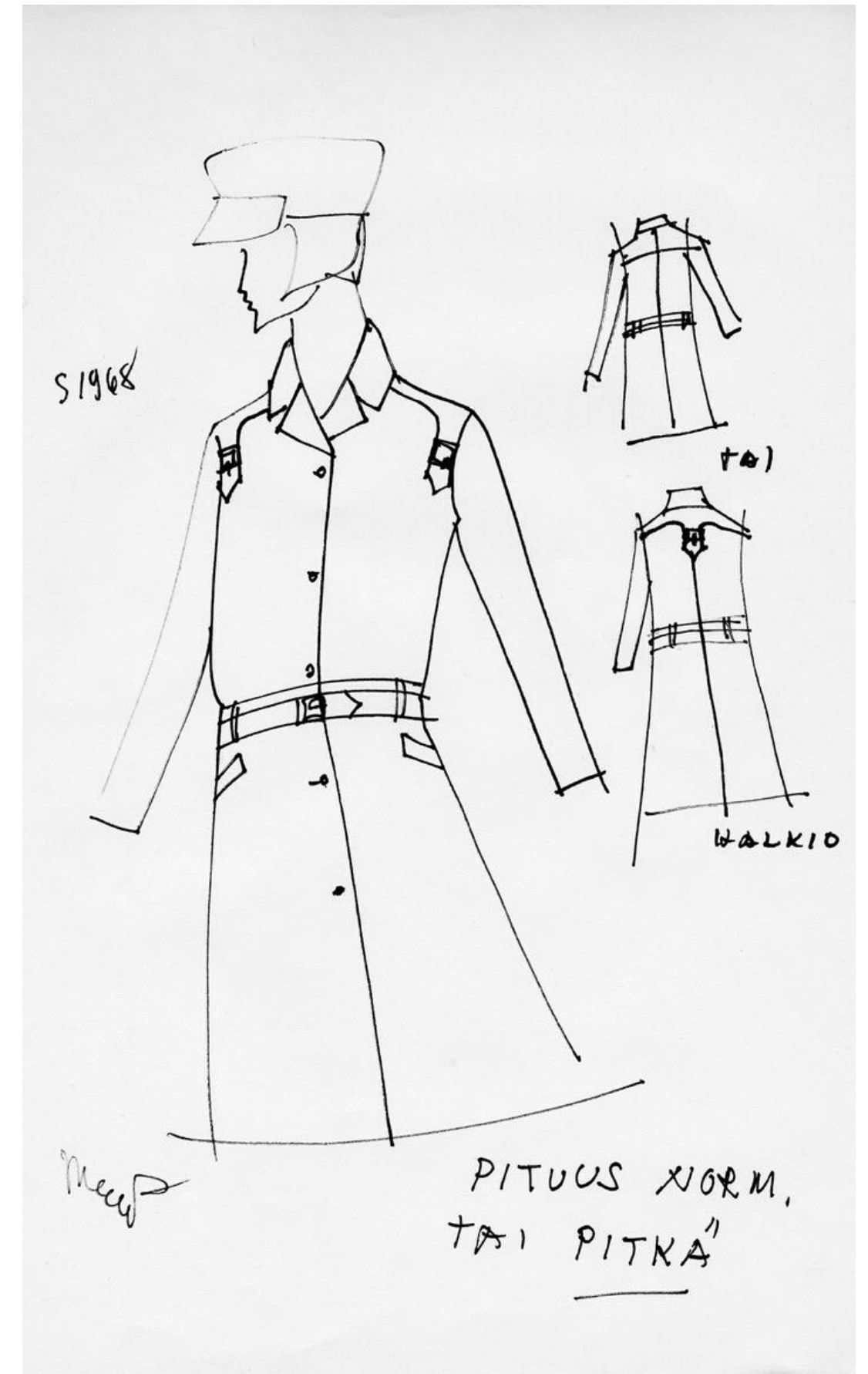
”

Tehtaanjohtaja Sulo Lundin haastattelu. K.H.Renlundin museo.

Taituruutta ja syvää ammattitaitoa arvostettiin myös nahkatuotteiden valmistajissa. Esimerkiksi tarkkuutta vaatinut leikkaajan työ oli räätälimestari Vistbackan mukaan joillakin ”verissä” kun taas toisista ei kehkeytynyt koskaan kunnan leikkaajia. Myös malliompelijoilla, jotka räätälimestarin sanoin olivat ”täysiä ammattilaisia”, oli tärkeä rooli. He korjasivat niin malleissa olevat virheet kuin valmistivat mallistojen edustuskaupaleet kauppamatkustajia varten.

Räätälimestari suunnittelikin vuosittain useita takkimalleja, jotka ammensivat ideoita niin mallilehdistä kuin Ruotsiin suunnatuilta muotimatkoilta.

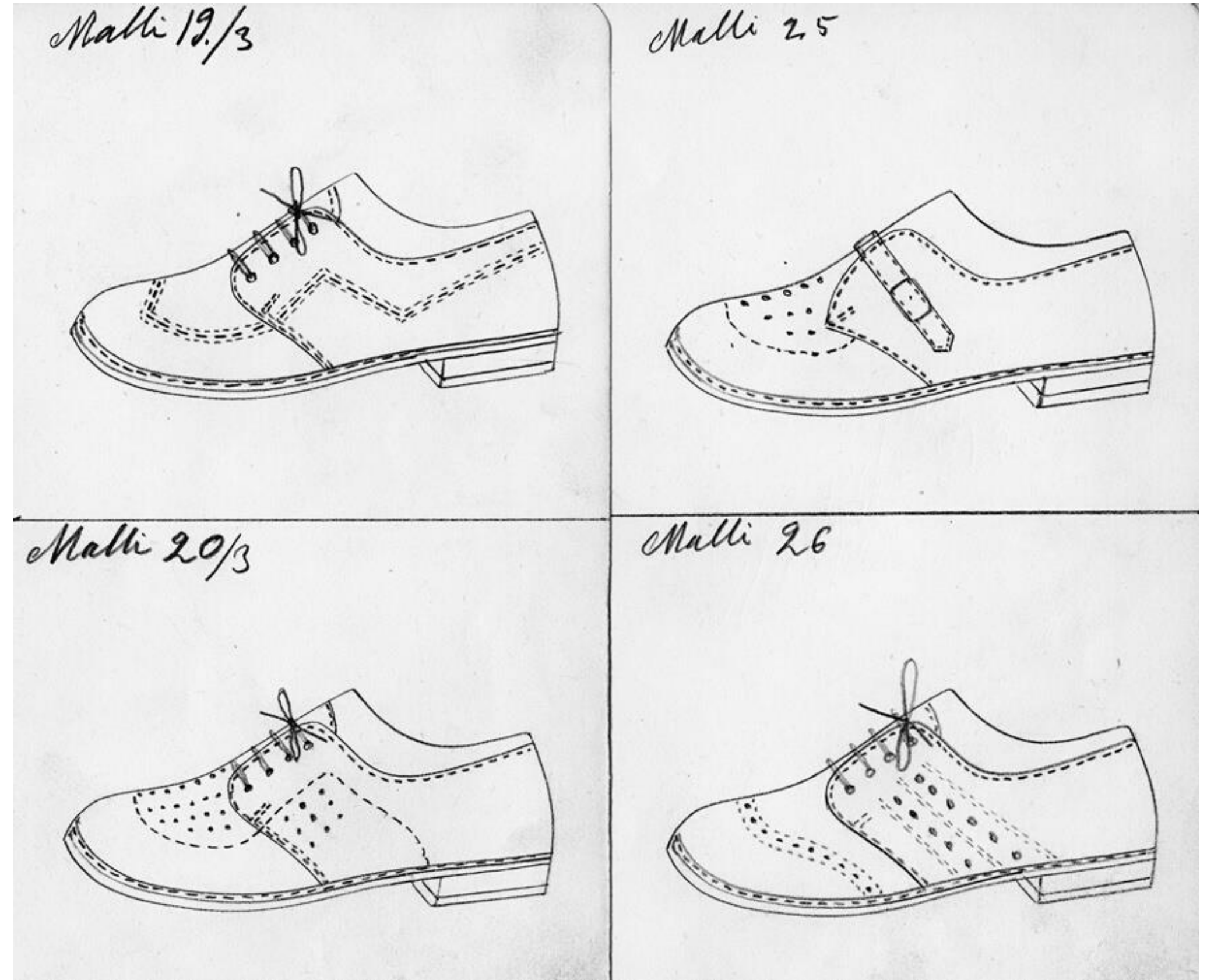
Hagströmin takkiluonnoksia. Kokkolan kotiseutuarkisto.

Hagströmin nahkatehtaan valmistama takki. K.H.Renlundin museo.

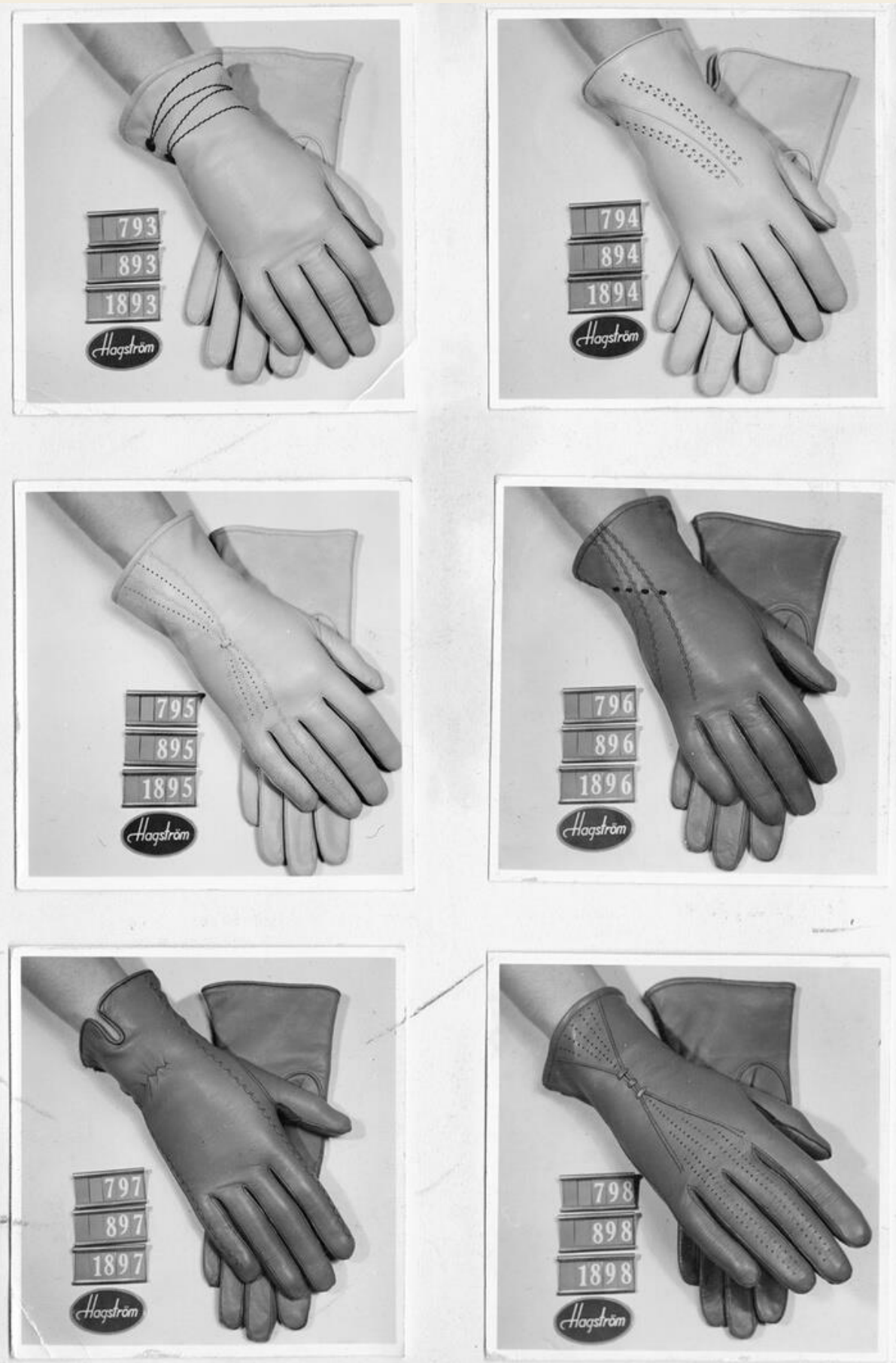
Pukineiden kuten takkien lisäksi Hagströmin nahkatehtaalla valmistettiin mm. työrukkasia ja hienompia sormikkaita. 1920-luvun lopulta vuoteen 1955 saakka tehtaassa toimi myös lasten kenkiin erikoistunut jalkineosasto. Kengissä hyödynnettiin muiden nahkatuotteiden valmistuksesta jääneitä hukkapaloja.

Lasten kengät, K.H.Renlundin museo.

Lasten kenkämalleja, Kokkolan kotiseutuarkisto.

Säntillisyydestä ja tehokkuudesta kertoo myös se, että lähes kaikki nahanvalmistuksen sivutuotteet osattiin jalostaa erilaisiksi artikkeleiksi. Esimerkiksi nahasta irrotetuista karvoista kehrättiin karvalankaa mattojen valmistukseen. Tehtaalla toimi lisäksi huoltamo, jossa asiakkaiden takkeja kunnostettiin. Hagströmin pukimen uusi omistaja saikin huoltotakuu-kortin, millä varmistettiin tuotteen pitkä elinkaari.

Näistä kekseliäistä ja kestävästä toimintamalleista voisi pikamuodin aikakausi ottaa oppia.

HUOLTOTAKUU-SERVICEGARANTI

KÄYTTÄKÄÄ PAINOKIRJAIMIA — ANVÄND TRYCKBOKSTÄVER

OSTAJAN NIMI:
Köparens namn: _____

ARVO:
Titel: _____

OSOITE:
Adress: _____

PUKINEEN MALLI:
Plaggets modell: _____

LAATU:
Kvalitet: _____

KOKO:
Storlek: _____

VÄRI:
Färg: _____

OSTOPÄIVÄ:
Inköpsdag: _____

JÄLLEENMYYJÄ:
Återförsäljare: _____

TÄYTETYN LOMAKKEEN VÄLITÖN PALAUTTAMINEN TEHTAALLEMME REKISTERÖINTIÄ VARTEN ON EDELLYTYKSENÄ ILMAISELLE ENSIPUH-DISTUKSELLE JA HUOLTOTAKUUN VOIMAANASTUMISELLE.

Förutsättningen för att servicegarantin jänte en gratis första rengöring skall tröda i kraft är att kortet ifylles och returneras omedelbart till fabriken för registrering.

Kokkola - Gamlakarleby
PUH. 33 01 TEL.

HUOLTO-SHEKKI

SERVICE-CHECK

KOKKOLA - GAMLAKARLEBY

Täyttäkää ja postittakaa ylläoleva kortti saadaksenne tämän pukineen huoltotakuun voimaan. Sen rekisteröinti kortistoomme on välttämättömänä edellytyksenä tehtaallamme suoritettavalle ilmaiselle ensipuhdistukselle. Jättäkää huoltotakuukortin shekki-osa itsellenne ja palauttakaa kanta-osa tehtaallemme. Shekki palautetaan takin kanssa huoltoon.

Fyll i och posta ovanstående kort. På det sättet träder plaggets servicegaranti i kraft. En förutsättning för att fabriken utför plaggets första rengöring gratis är att detta kort registreras i vårt kartotek. Behåll checken själv och sänd talongdelen till vår fabrik. Checken bifogas plagget, som sändes till oss för service.

pukineen malli
plaggets modell

koko
storlek

ostopäivä
inköpsdag

jälleenmyyjä
återförsäljare

laatu
kvalitet

väri
färg

TEHTAAN ARKI TYÖLÄISEN SILMIN

Suuressa tehtaassa nahkatuotteiden valmistusvaiheet oli jaoteltu järjestelmällisesti eri osastoille. Neljä vuosikymmentä Hagströmin Nahkatehtaalla työskennellyt värjäri Kirsti Peltoniemi aloitti työnsä käsineosastolla, josta jatkoi kenkäosastolle ja sota-aikana nahkiinon ennen päätymistään viimeistelyosastolle värjäriksi.

Hänen mukaan työtehtäviä määritti sukupuoli – jopa niillä osastoilla, joissa työskenteli niin naisia kuin miehiäkin. Esimerkiksi viimeistelyosastolla hioma- ja sträkkäyskoneissa työskentelivät miehet kun puolestaan pingoittajat olivat aina naisia. Sen sijaan miehet toimivat usein mestareina – naisten mahdollisuudet edetä urallaan päättyivät työnvalvojaksi ylenemiseen.

Työvälineitä ja värikarttoja. K.H.Renlundin museo.

NAISTEN SORMIKKAITA:										
	Vuorillisia:	103	Sylvi Steppineulos	"	53:—	113	Martta Tavallinen neulos,..... 1	"	47:—	
		104	SylviS	"	2:nen laatu.. 44:—	114	Anna Steppineulos	2	"	48:—
		105	Pirkko Kalvosimilla, eril. koristeilla, silkkivuorilla	"	70:—	115	Pirkko Kalvosimet erilaisilla koristeilla			55:—
101	Aino Tavallinen neulos, trikoovuorilla.....	106	Leila Kovilla „ „ trikoovuorilla	"	75:—	116	Sirkka „ „ „ eri hintaisia	"	"	53:—
		107	Sylvi »Elite»-käsineitä, kudotulla villavuorilla ..	"	70:—	117	Stella Käsien ommeltu, pieni kalvosin	"	"	53:—

Tehtaalla työntekijän arvostus perustui työn vaativuuteen. Värjäri Peltoniemi kertoo, että perustehtävissä työtaito ei juurikaan karttunut iän myötä, vaan osa työntekijöistä yksinkertaisesti koulutettiin muita vaativampiin tehtäviin. Työläisperheen lapselle työnannon merkitystä saatettiin korostaa kotona koulutusta enemmän ja ansiotöihin jouduttiin jo kouluiässä. Aniharva pystyi valitsemaan ammattinsa; useimmat mukautuivat siihen toimeen, mistä töitä oli saatavilla.

Työ tehtaalla oli usein ruumiillisesti rasittavaa sekä viimeistelyosastolla myös likaista. Tosin fyysistä ponnistelua ja työstöprosessin hitautta helpottamaan tehtaalla otettiin käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja, kuten Ruiskuvärjäyskone "Isoita".

Uurastuksen lomassa pystyi juttelemaan ja vaihtamaan ajatuksia, mikä teki työstä viihtyisää. Uudet työntekijät otettiin hyvin mukaan joukkoon – yhteisöön kuulumisen antoi merkityksellisyyttä. Jokaisella oli tärkeä paikkansa suuressa tuotantolaitoksessa, sillä eri osastot sekä työvaiheet oli järjeistetty sopimaan saumattomasti toisiinsa.

Otteita tehtaan kuvastosta vuodelta 1936

MIESTEN VÄLIHOUSUT:			PESÄPALLOKINTAITA:			MARTTALAUKUT:					
141	Miesten välihouset	koko N:o 48—50	150:—	150	Miesten pesäpallokintaita,	kpl.	28:—	156	Marttalaukkuja, tilkuista	kpl.	40:—
142	"	" " 52—54	175:—	151	Poikain	"	22:—	157	"	koko nahoista	100:—

MIESTEN SORMIKKAITA:

Vuorittomia:

Rolf	Beige ja ruskea, käsin ommeltu..
Artur	Ruskea, tavallinen neulos ulospäin
Petter	„ steppineulos
Otto	„ tavallinen neulos.....
Petter 2	Beige ja ruskea, steppineulos
	selkämä koristettu
Petter 2	Vasikannappa „ „
Petter	„ steppineulos.....

Vuorillisia :

Topi	Ruskea, steppineulos, trikoovu
Topi S	„ „ 2:nen laatu
Onni	„ tavallinen neulos
Onni S	„ „ „ 2:nen laatu
Topi	»Elite» käsineitä kudotulla villavuori värisiä
Topi	»Elite»-käsineitä vasikannapasta, kud villavuorilla.....

ISÄLTÄ POJALLE

A.L., Olof ja Sven Hagström.
Kokkolan kotiseutuarkisto.

Suvun nimeä kantanut tehdas oli vahvasti perheyrittys. Useimmat Hagströmin perheestä toimivat

apukäsinä yrityksen pyörittämisessä. A.L. Hagströmin rinnalla sekä hänen jälkeensä, 1920-luvulta lähtien tehtaan johdossa työskentelivät hänen poikansa Carl, Olof ja myöhemmin Sven Hagström sekä viimeisenä pojanpoika Mark Hagström. Hagström toimi lisäksi merkittävänä vaikuttajana lukuisissa muissa yrityksissä kuten Isokosken sähkölaitoksessa,

Huhtamäen tehtaissa ja Suomen Marjoissa, jonka hänen poikansa Carl perusti 1932. Vuonna 1937 Anders Leander Hagström vastaanotti talousneuvoksen ja 1951 teollisuusneuvoksen arvonimen. Työntekijöiden keskuudessa johtaja Hagström, tai tuttavallisemmin Anders, oli pidetty, joskin maineeltaan tiukka ja tarkka. Kurinpidon kerrotaan ulottuneen myös Hagströmin kulman nuorisoon.

Tehtaan kuvastosta, Kokkolan kotiseutuarkisto.

1960- ja 1970-luvuilla Hagströmin tehtaan väkimäärä laski noin 300:aan, mutta vienti ulkomaille oli runsasta kattaen kolmasosan tuotannosta.

Vuonna 1981 Hagströmin nahkatehdas ajautui konkurssiin. Kokkolalaisen nahka-alan jätin tarinan päättymisen vaikutti koko kaupunkikuvaan ja pikkuhiljaa nahkateollisuus Kokkolan seudulla alkoi hiipua. Muutama erikoistunut tekijä jäi kuitenkin kannattelemaan seudun nahkuriperintöä uudelle vuosituhannele.

Tehtaan työväkeä 1924. K.H.Renlundin museo.

Lähteet:

- Granholm, Ole 2009: Yritteliästä väkeä
- Hagström, Leevi Sven 1974, haastattelu. Haastattelijana Pirkko Salo
- Hagströmin nahkatehtaan kuvastot Kokkolan kotiseutuarkistossa
- Hagströmin nahkatehtaan työntekijöiden haastattelut 1960-1961, K.H.Renlundin museo
- Kauppi, Sanna-Maija: "Muistoja Hagströmin kulmilta", Kokkola-lehti 22.8.2012
- Kokkolan kaupungin historia, osa 5
- Nahkamuseo-materiaali, K.H. Renlundin museo
- Oy Hagströmin nahkatehdas, Kokkola, 40 vuotta 1936

Kokkolan kotiseutuarkisto.

YRITTÄJÄT:
NAHKA- JA
TEKSTIILI-
TEOLLISUUS

RUKKA

Rukan tehdas. K.H.Renlundin museo.

KOKKOLAN TEKSTIILITEOLLISUUS

Kokkolan lähihistorian kukoistava vaateteollisuus näki päivänvalonsa maailmansotien välisenä aikana.

Valmisvaatteiden teollisen tuotannon kaupungissa aloitti Kokkolan Kauppakomppania vuonna 1935 Auran Pukutehtaan siirtyessä yrityksen tiloihin.

Kolme vuotta myöhemmin paikalliset vaateteollisuuden uranuurtajat, Edvin Franzen ja Evald Vainio, perustivat naistentakkeja valmistavan Kappatehdas Oy:n (myöhemmin Master

Coat) ja pian valikoima laajeni miesten puvuilla sisaryhtiön myötä.

Sotavuodet 1940–44 Kokkolassa ommeltiin tuhansittain mantteleita armeijalle muutaman yrityksen ja noin kolmensadan työntekijän voimin.

Tämä vauhditti seudun vaateteollisuuden nousua – esimerkiksi Kappatehtaasta muotoutui 1950-luvulla maan suurin takkien valmistaja.

Sodan jälkeen paikallinen valmisvaatteiden tarjonta rikastui lasten vaatteilla sekä sadeasuilla Lasten Pukutehdas Oy:n (myöhemmin Finn-Lassie Oy) sekä Rukkan perustamisen johdosta. 1956 puolestaan SOK:n vaatetustehdas aloitti toimintansa kaupungissa. 1970-luvulle tultaessa se oli noussut Kokkolan toiseksi suurimmaksi teollisuustyöpaikaksi 600 työntekijällään. Toisin kuin useiden muiden vaatetehtaiden kohdalla, edes yleistyneet automaatiolinjat eivät vähentäneet työvoiman tarvetta SOK:lla, joka valmisti niin työvaatteita, vapaa-ajan asuja kuin paitoja.

Työasu, mahdollisesti kylvettäjän puku, valmistanut SOK:n vaatetustehdas, Kokkola.
Kuva: Finna, Lahden kaupunginmuseo, CC BY-ND 4.0

1960–1970-luvut olivat kokkolalaisen vaateteollisuuden kulta-aikaa. Silloin markkinat laajentuivat ulkomaille, esimerkiksi naistenvaatteistaan tunnetulla Malli-Marilla oli vientiä Ruotsiin, Norjaan ja Englantiin. Rukka oli puolestaan ulkoistanut valmistustaan Portugaliin saakka. Toisaalta länsinaapurista siirrettiin valmistusvaiheita Kokkolan seudulle osaavan työvoiman vuoksi. Vaateteollisuus antoi työpaikan 3 000:lle alueen asukkaalle.

MALLI-MARI OY valmistaa ja myy hameita, housuja, jakkuja. Paljon sekundaaria ja mallikappaleita. Alennukset priimasta 10–30 % ja sekundasta n. 50 %. Myymälä Jyväskylän tien varrella n. 2 km Kokkolan keskustasta, puh. 14344. Auki ma–pe 9–17, la 9–13.

Apu nro 25-26, 20.6.1985

RUKKA

1966

Oy Urheiluvaatetus
Kokkola Puh. 23 77 vaihde

Ab Sportbeklädnad
Gamlakarleby Tel. 23 77 växel

Hinnat ilman tavara-alennusta, lvv-hinnat suluissa

Esite: K.H.Renlundin museo.

Loistokauttaan eläneen vaateteollisuuden horisontissa sävyt kuitenkin tummenivat. Ensimmäiset merkit hiipumisesta olivat aavisteltavissa jo 1970-luvulla, kun vaatevalmistus länsimarkkinoille alkoi käydä kustannustehottomaksi.

Työntekijöitä Rukalla. K.H.Renlundin museo.

Alueellista ja koko valtakunnallista vaateteollisuutta kannatteli pitkään Suomen ja Neuvostoliiton välinen vaihtokauppa, jossa suomalaisilla valmisvaatteilla oli merkittävä rooli. Neuvostoliiton romahtaminen osuikin kipeästi juuri vaatevalmistajiin.

Viimeistään Malli-Marin (1965) toiminnan loppuminen vuonna 1995 merkitsi kokkolalaisen suurvaateteollisuuden päätepistettä. Osaamisen perinnöstä syntyi tilalle pienimuotoisempaa yritystoimintaa.

LÄHIKUVASSA RUKKA

1950 perustettiin yksi Kokkolan vaateteollisuuden valovoimaisimmista tähdistä, erityisesti ikonisista keltaisista sadetakeistaan tunnettu Rukka. Nimellä Urheiluvaatetus Oy aloittanut yritys otti sittemmin kantaakseen yhden perustajansa, Roger "Rukka" Störlingin (1926–2003) lempinimen. Ensiaskeliansa yritys kokeili Torkinmäellä sijainnissa pienessä asunnossa, jossa parin työntekijän voimin ommeltiin urheilu- ja vapaa-ajan asuja.

Legendan mukaan kimmoke vesitiiviisiin vaatteisiin sai alkunsa moottoripyörämatkalla Helsingin olympialaisiin, jonne saapuessaan Störling oli taukoamattoman sateen kastelema. Pääkaupungissa hän tutustui muovikankaaseen ja idea Rukka-takeista kirkastui.

Rukkan keltaisen sadetakin suunnitteli alun perin 1950-luvulla tehtaansa yksi perustajista, Gunborg Lehmus. Rukkan perustajiin kuului Störlingin ja Lehmuksen lisäksi Gurli ja Henry Simell. Kuva: K.H.Renlundin museo.

Yhtiön tuotanto ei kuitenkaan rajoittunut sadetakkeihin, vaan valikoimiin kuuluivat vaatteiden lisäksi myös kudotut muovimatot. Vuonna 1967 valmistettiin puolestaan ensimmäinen ylipainehalli. Rukkan kupla-rakennukset toimivatkin usein urheilutiloina, niin tennis-, jää- kuin uimahalleina. Myös Kokkolan entinen, vuonna 1970 päivänvalonsa nähnyt uimahalli oli Rukkan tuotantoa.

Kokkolan uimahallin avajaiset. K.H.Renlundin museo.

Samana vuosikymmenenä yhtiö teki paluun juurilleen urheiluvaatteiden pariin valmistuen veneily- ja moottoripyöräasuja. Tätä seurasi 1980-luvun golf- ja lenkkeily-mallistot sekä lasketteluvaatteet.

Lasketteluvaatteita Rukan esitteestä 1980- ja 90-lukujen taitteesta.

Rukka oli jo aikanaan huomattavan kansainvälinen yhtiö. Skandinavian ohella myynti kohdistui Länsi-Saksaan, Englantiin, Sveitsiin ja Itävaltaan. Tavaramerkiksi muotoutunut sade-takki nähtiin muun muassa Norjan prinsessan, Märtha Louisen yllä ja vuosivalmistus ylsi 10 miljoonaan keltaiseen anorakkiin.

Tuotanto laajeni nopeasti ja Kokkolan lisäksi yrityksellä oli tehtaita Pietar-saarella ja Portugalissa. Enimmillään työntekijöitä oli 800, joista puolet Kokkolassa. Rukka Products Ab naut-tikin tunnustusta, mistä vuoden 1969 valtakunnallinen yrittäjäpalkinto to-distaa.

1970-luvulta alkaen yhtiössä tapahtui muutoksia, kun osakkeiden suuromistajaksi nousi Finlayson ja sittemmin kuvaan astui Turo Oy. 1982 päätti Roger Störling puolestaan myydä yrityksensä, josta tuli 1990-luvun alussa osa Luhta-konsernia. Muutoksista huolimatta Rukkan brändi jatkoi eloaan.

“

”LAMAT EIVÄT
VAIKUTA SÄÄHÄN”.

”

Roger ”Rukka” Störling

Lähteet:

- Granholm, Ole 2009: Yritteliästä väkeä
- Kokkolan kaupungin historia, osa 5
- Lahden kaupungin museo, Finna, (CC BY-ND 4.0)
- Rukkan esitteet ja valokuvat K.H. Renlundin museon arkistosta
- Rukkan kotisivu osoitteessa <http://www.rukka.com/fi/about/>
- Tekstiiliteollisuusmuseon tiedote 14.6.2006: http://www.tkm.fi/lehdistokuvat/tekstiiliteollisuusmuseo/Lue_historia.pdf
- Ylen uutinen 19.3.2013, Kuplahallissa suukko sulii suuhun ja ovi jäättyi kiinni, <https://yle.fi/uutiset/3-6543666>

K.H.Renlundin museo.